

НАРОДНА БАНКА

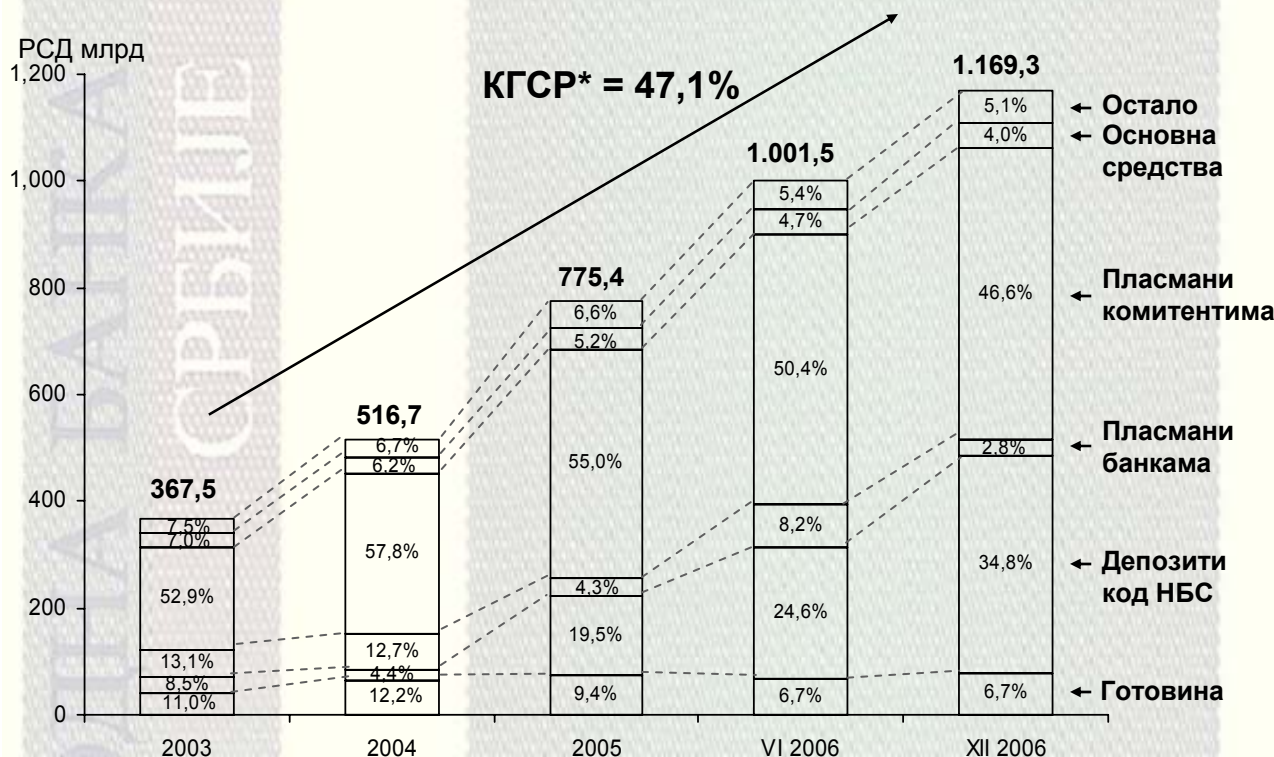
СРБИЈЕ

Финансијски сектор Србије у 2006. години и монетарна политика

Радован Јелашић – Гувернер,
Београд, 27. април 2007. године

Актива банкарског сектора се значајно повећала ...

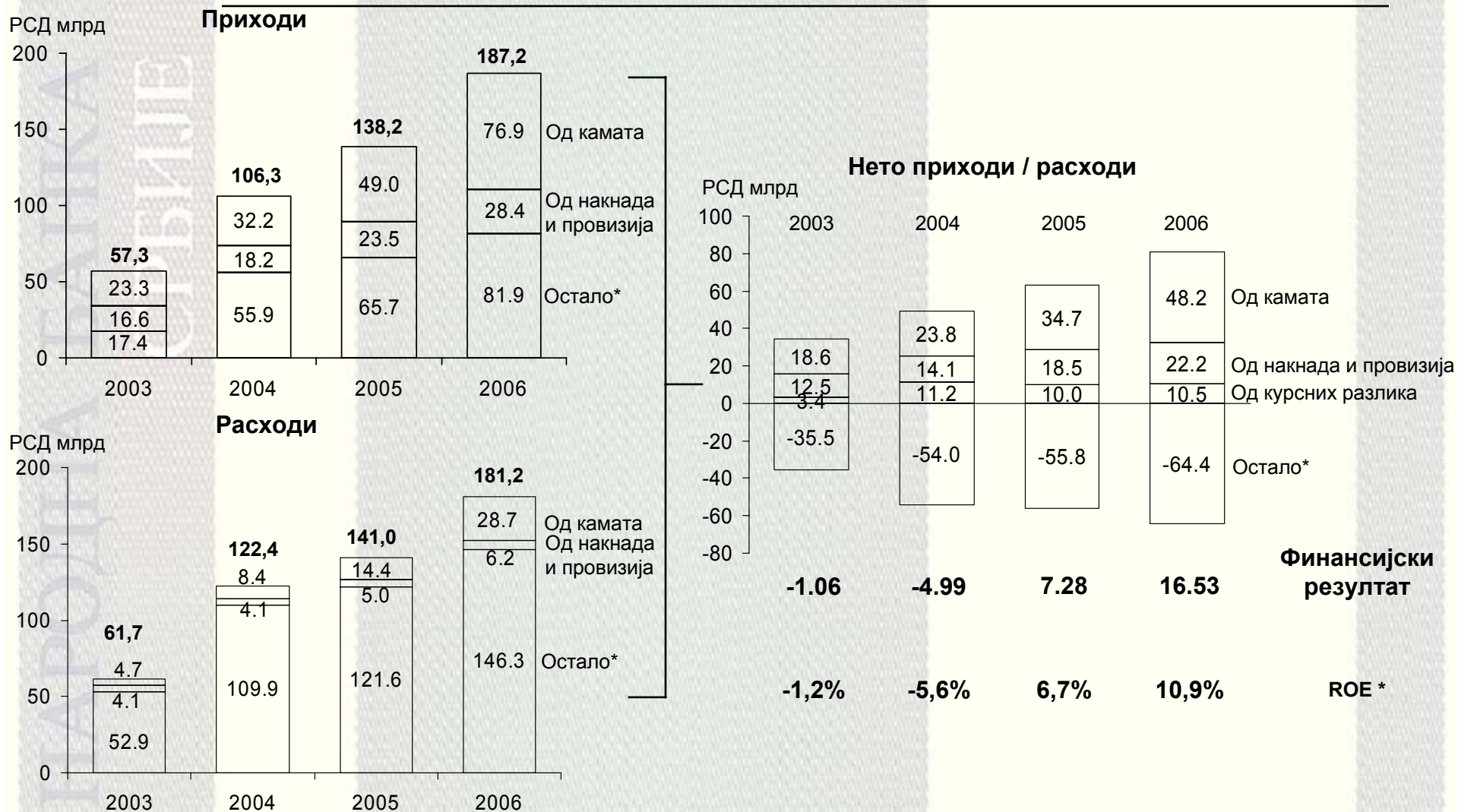

- Билансна сума банкарског сектора је током последње три године у просеку расла за 47,1% годишње, при чему је пораст током 2006. (РСД 393,9 млрд, тј. +51%) већи од укупне билансне суме крајем 2003. године;

- Ниво депозита код НБС (обавезна резерва + репо ХоВ) је због изнуђене рестриктивне монетарне политике, достигао је ниво од РСД 406,7 млрд, то јест 34,8% билансне суме банкарског сектора!
- Ниво депозита код НБС је делимично “истиснуо” пласмане комитентима у 2006. години (са 55,0% 2005. на 46,6% у 2006. години).

* КГСР – кумулативна годишња стопа раста

Биланс успеха банака је упркос рестриктивној монетарној политици позитиван!

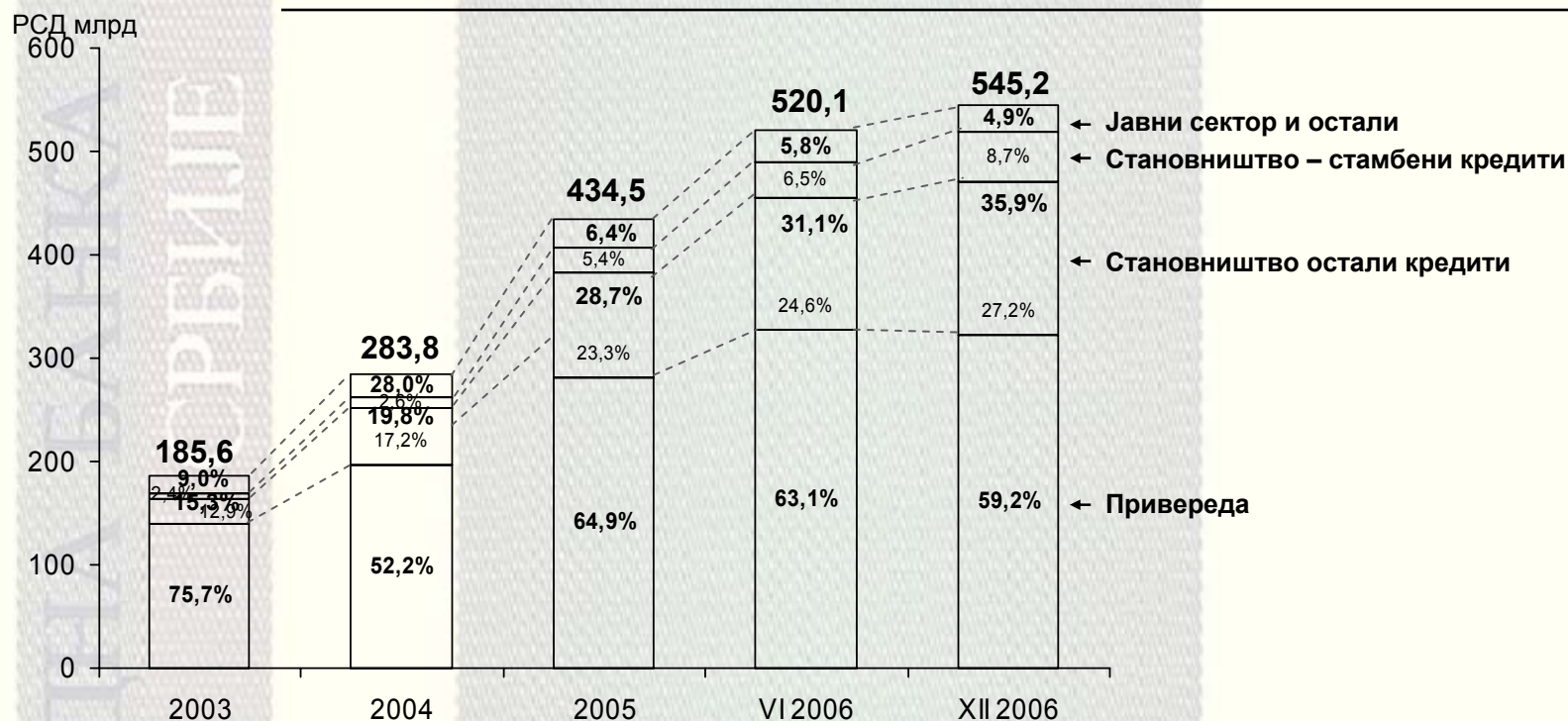
Остало обједињује: добитак/губитак од продаје ХоВ, приходе од дивиденди и учешћа, расходе индиректних отписа пласмана и резервиња, остале пословне, ванредне и приходе/расходе од промене вредности имовине и обавеза.

* Принос на укупан капитал

Биланс успеха банкарског сектора све више наличи на праве банке!

- Од укупно 37 банака, 2006. годину је са позитивним билансом завршило 28 банака.
- И док су провизије за последње три године порасле за свега 71%, са РСД 16,6 на 28,4 млрд, приходи од камата расту три пута брже (+230%) односно са РСД 23,3 млрд. на 76,9 млрд.;
- Банке су почеле да плаћају и озбиљније камате својим клијетима, у години смањења инфлације са 17,7 на свега 6,6%, клијенти су примили од банака на бази камата уместо РСД 14,4 млрд. у 2005, 28,7 млрд. у 2006. години.

Кредитна активност прелази у трећу фазу развоја

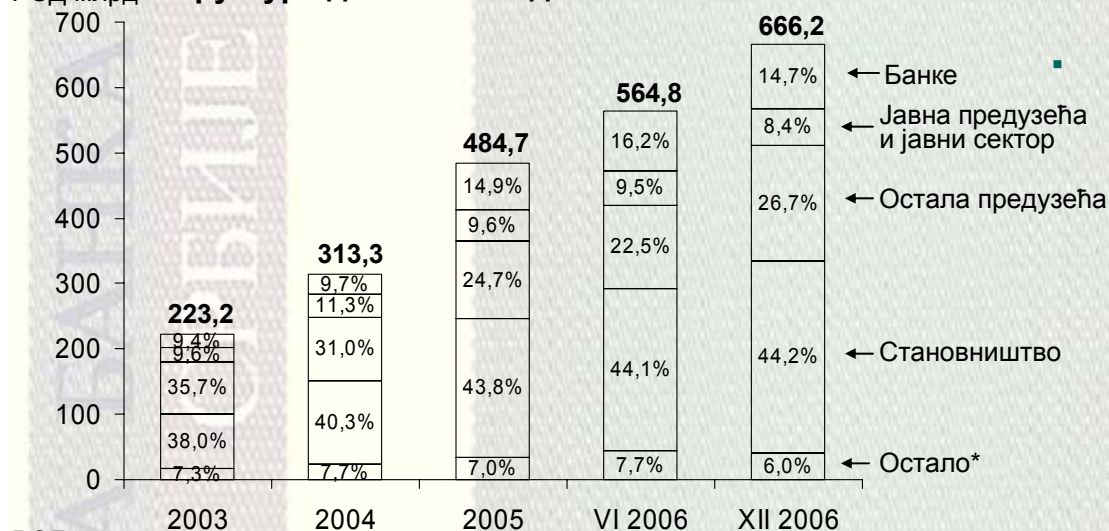
- Удео јавног сектора се значајно смањио у последње четири године;
- Удео становништва је повећан са 15,3% на 35,9% за 3 године, односно са 28,7% на 35,9% током 2006. године;
- Током 2006. године по први пут је раст кредита становништву већи од раста кредита привреди!

Рестриктивност НБС је далеко од оптималне макроекономске политике, али је за сада једина брана за односно против прегрејавања домаће тражње!

- Значајно повећана домаћа тражња је додатно нарушила трговински дефицит, који за прва два месеца ове године износи УСД 1.050,2 млн. (+ 38,7%), за разлику од истог периода прошле године УСД 757,0 млн;
- Висок ниво обавезних резерви чини директно задуживање у иностранству атрактивнијим - тога је НБС свесна, као и чињенице да то користе скоро искључиво предузећа;
- Да се банке у Србији не би претвориле искључиво у институције за рад са становништвом, НБС је донела одлуку да кредити становништву не могу да пређу двоструки ниво капитала;
- Горе наведене две мере су компатибилне и потребне пре свега због:
 - ✓ Прегрејане домаће тражње која додатно погоршава текући платни дефицит;
 - ✓ Непостојања буџета за 2007. годину;
 - ✓ Ап्रेसијације током 2006. године;
- Смањење обавезне резерве треба да сачека рестриктиван буџет!

Скоро половина свих депозита потичу од становништва – удео динара поново расте!

РСД млрд **Структура депозита по депонентима**

Удео депозита становништва се повећао, са 43,8% на 44,2% при порасту билансне суме од 51%;

РСД млрд **Структура депозита по валути**

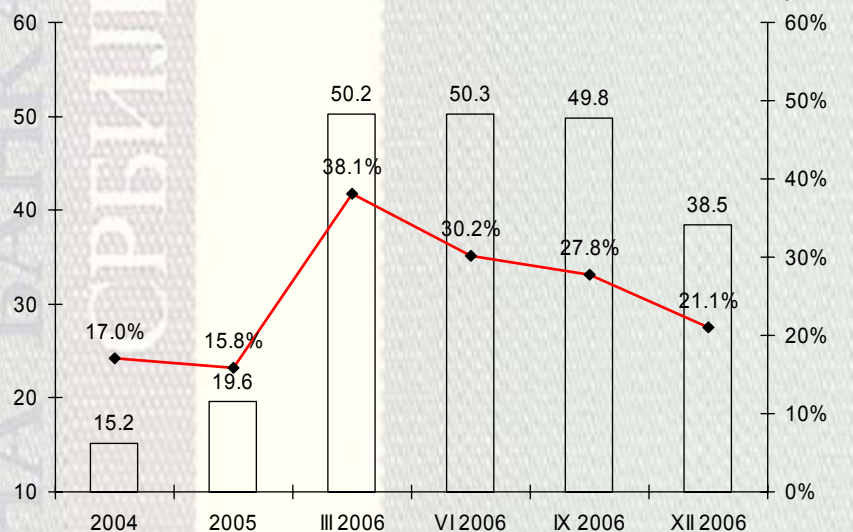

А удео динара поново значајно расте, само током друге половине прошле године повећан је са 29,3% на 34,1%.

* Остало обједињује категорије: остали комитенти, страна правна и физичка лица, остало (и текућа доспећа и дугорочни пласмани)

Ризици у банкарском сектору у 2006. години се смањују

Отворена девизна
позиција (Млрд. РСД)

Ризик ликвидности

- Банкарски сектор је ликвидан;
- Ниједна банка није користила кредите за ликвидност.

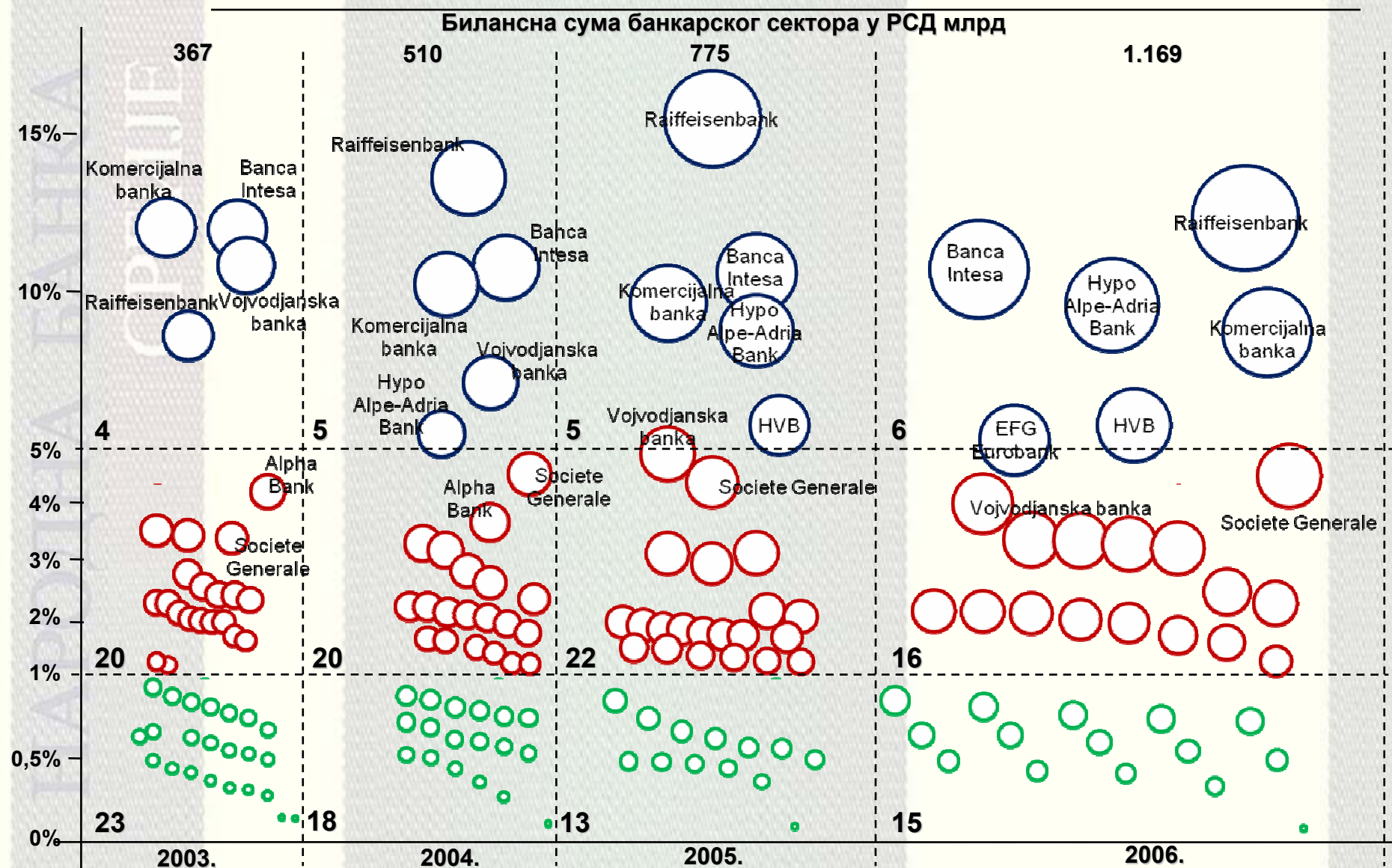
Девизни ризик

- Значајно повећање девизног ризика почетком 2006. године смањивало се током целе године (отворена девизна позиција);
- Банке саме одлучују са којим делом и у којој мери желе да се “коцкају” унутар прописане границе од 30%.

Оперативни ризик

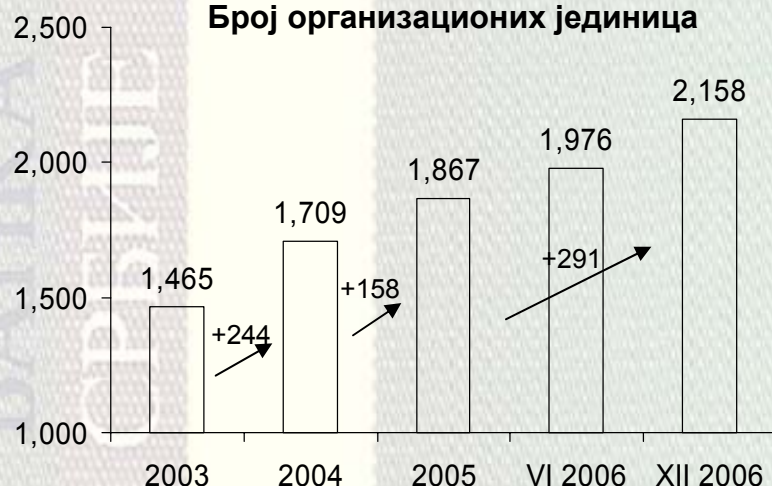
- ИТ је потребно значајније унапредити;
- Интерне процедуре се не примењују у потпуности;
- Недовољно оспособљен кадар да адекватно прати убрзани развој производа.

Консолидација у банкарском сектору је у периоду 2003 – 2006. значајно поодмакла

Банкарски сектор је један од ретких – ако не и једини - који се динамично развија и повећава број запослених!

Број организационих јединица

- Број организационих јединица* банака забележио је рекордан раст прошле године , +291;
- За три године број организационих јединица повећан је за 56%;

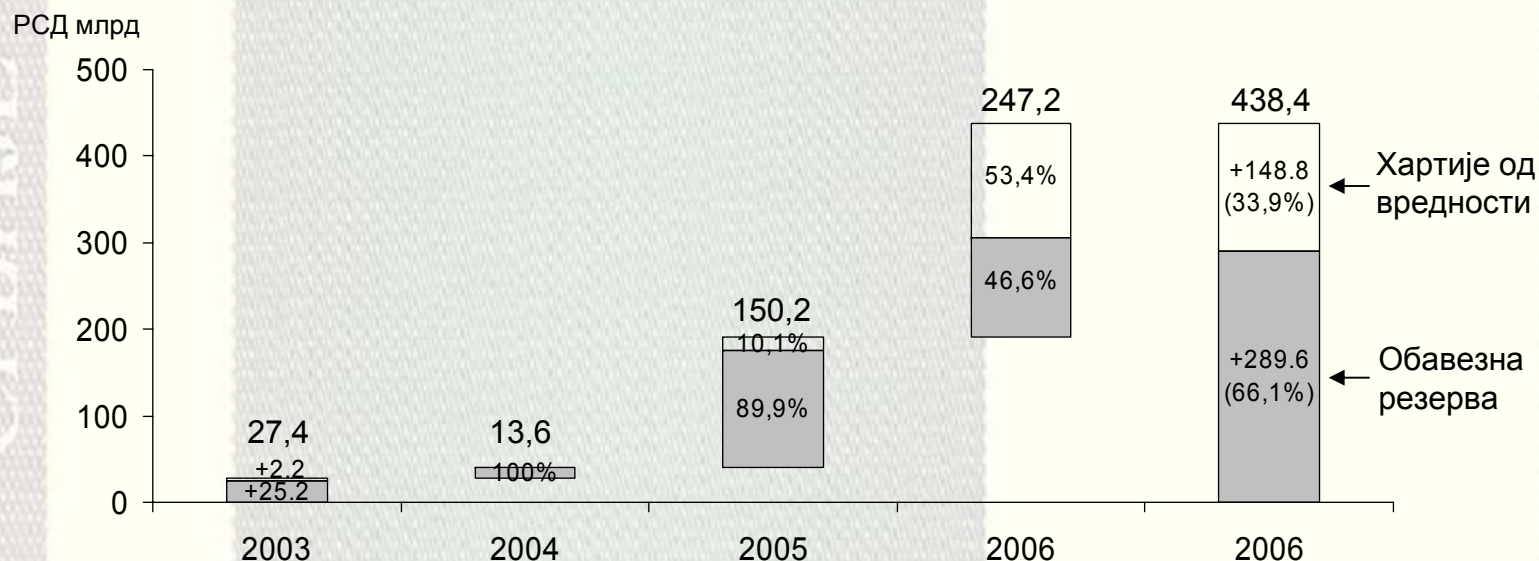
Број запослених

- ... а са тим забележен је и рекордни пораст броја запослених у банкарском сектору +2.412 (9,4%) у 2006. години;
- Број запослених на крају 2000. године износио је свега 23,986 ;
- Просечна бруто зарада у банкарском сектору у 2006. години износи 70,626 РСД!

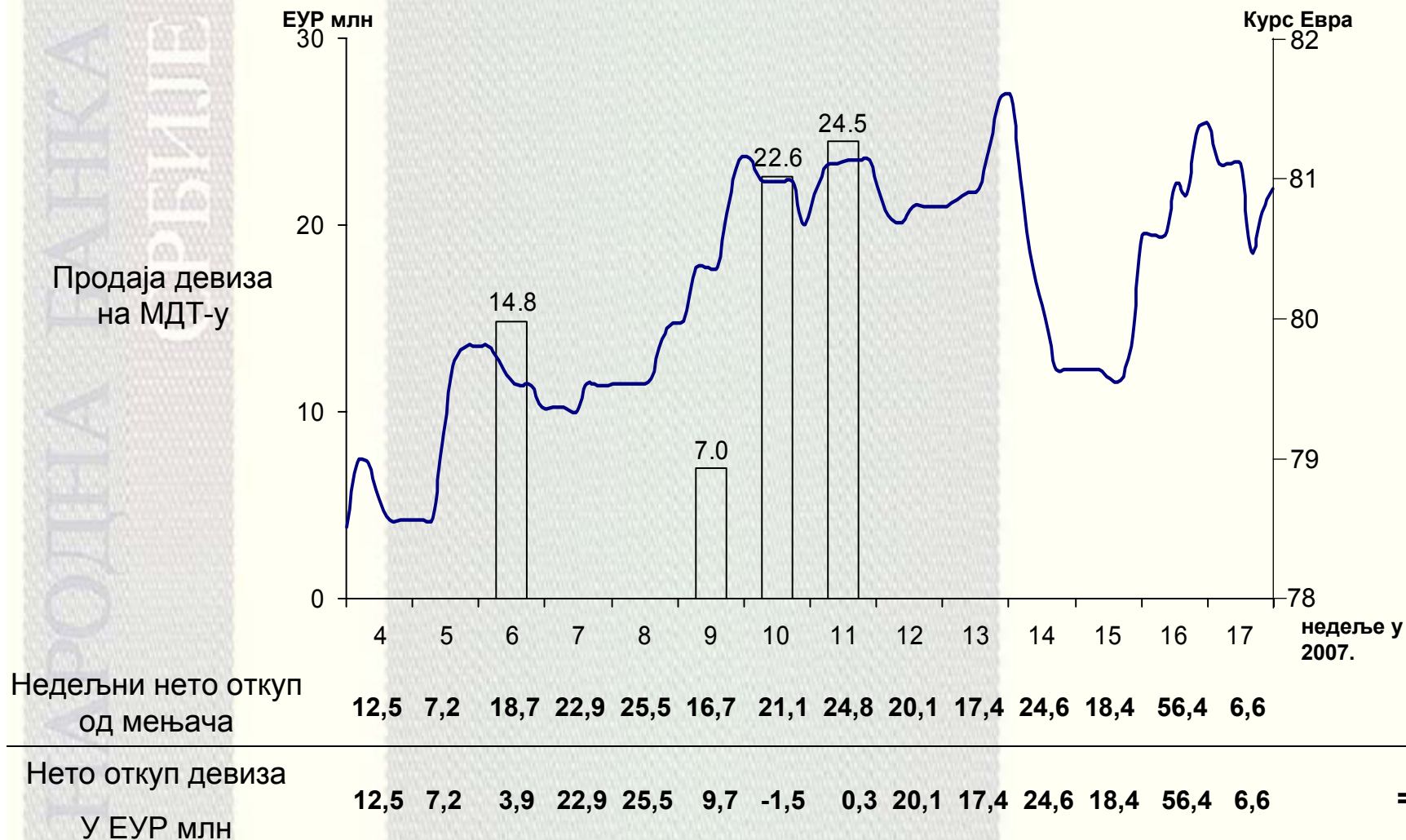
* Организационе јединице: пословних јединица, филијала, експозитура, шалтера

Током 2006. године већи део вишка новца повучен је тржишним механизмима

- Алтернатива тржишном повлачењу вишка ликвидности је повећање обавезне резерве - крајем 2006. она би у том случају износила уместо садашње просечне стопе од 35,2% укупно око 50,5%, а то значи уједно:
 - додатни значајни губитак за банкарски сектор би износио око РСД 16 млрд и / или;
 - скупљи кредити за привреду и грађане;
- Монетарна политика кошта, а НБС није профитна институција!

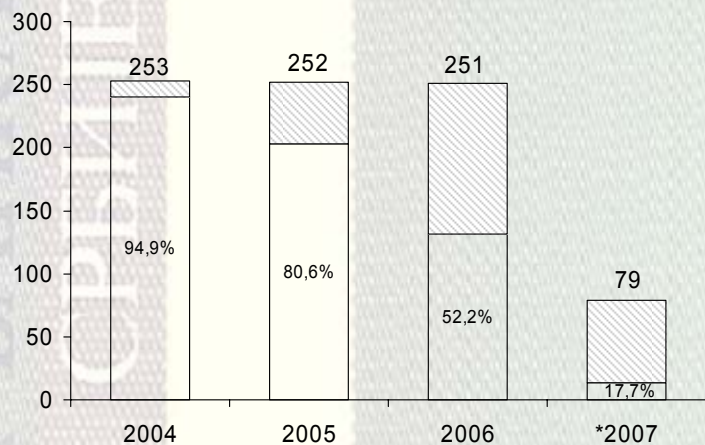
Народна банка Србије је у 2007. години значајно смањила своју улогу у формирању курса...

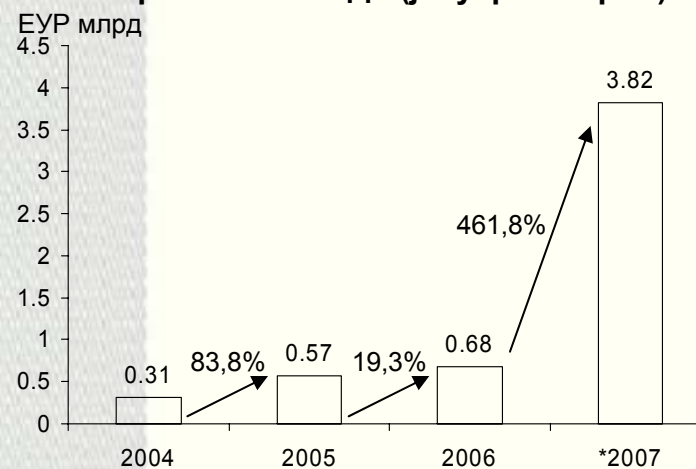
Од 21.јануара до 25.априла 2007. године НБС је укупно 4 пута била активна на МДТ-у.

...и он све слободније плива

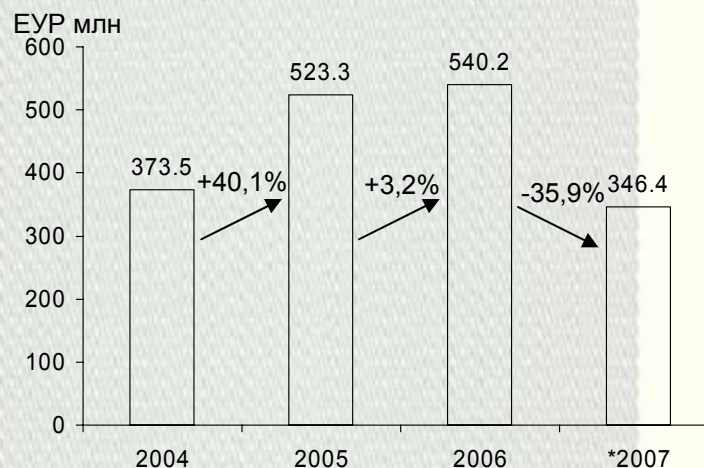
Број дана када је НБС активна

Трговина на МДТ (јануар → април)

Откуп од мењача (јануар → април)

* Закључно са 25. 04. 2007. године

Народна банка
Србије

Супервизија осигурања уведена 2004. године допринела је бржем развоју осигурања у Србији, а тренд се наставља...

	2004	2005	2006	тренд
Укупна премија	22,6	34,7	38,3	↑ 10,4%
Премија животних осигурања у Σ премији	1,7 (7.5%)	3,3 (9.5%)	4 (11%)	↑ 23%
Премија неживотних осигурања у Σ премији	20,9	31,4	34,3	↑ 9,2%
Премија по глави становника	€ 38	€ 54	€ 65	↑
Премија животног осигурања по глави становника	€ 2,9	€ 5,1	€ 6,8	↑
Учешће премије у БДП-у	1,7%	2%	2,1%	↑
Укупна имовина	30,8	46,4	56	↑
Капитал	15,6	18,6	20,7	↑
Техничке резерве	11,5	22,9	28,9	↑ 26%
Број друштава за осигурање	40	19	17	↓
Број запослених	5.407	7.283	7.880	↑

Учешће у укупној премији друштава за осигурање за период 2004-2006.

Критеријуми разврставања према учешћу у укупној премији:

2006

peer1 >15%

peer 1	63.4
Дунав	34.2
ДДОР	29.1

3%<= peer2 <+15%

peer 2	21.6
Делта	11.4
Wiener	6.4
Таково	3.8

peer3 < 3%

peer 3	15.1
Zepter (Uniqa)	2.8
Копаоник	2.4
Grawe	2.4
АМС	2.2
Полис	1.8
Миленијум	1.3
Дунав ТБИ	1.0
Глобос	0.6
Енергопројект	0.5

Призма	0.0
Морава	0.0

2005

peer 1	64.9
Дунав	33.5
ДДОР	31.4

peer 2	21.5
Делта	9.5
Wiener	4.6
Zepter (Uniqa)	4.1
Таково	3.3

peer 3	13.6
Копаоник	2.7
АМС	2.2
СИМ	1.9
Полис	1.7
Grawe	1.6
Миленијум	1.1
Дунав ТБИ	0.7
Глобос	0.7
Призма	0.6
Енергопројект	0.3
Морава	0.2

Дијамант	
Југинс	
Осигурање Плус	

2004

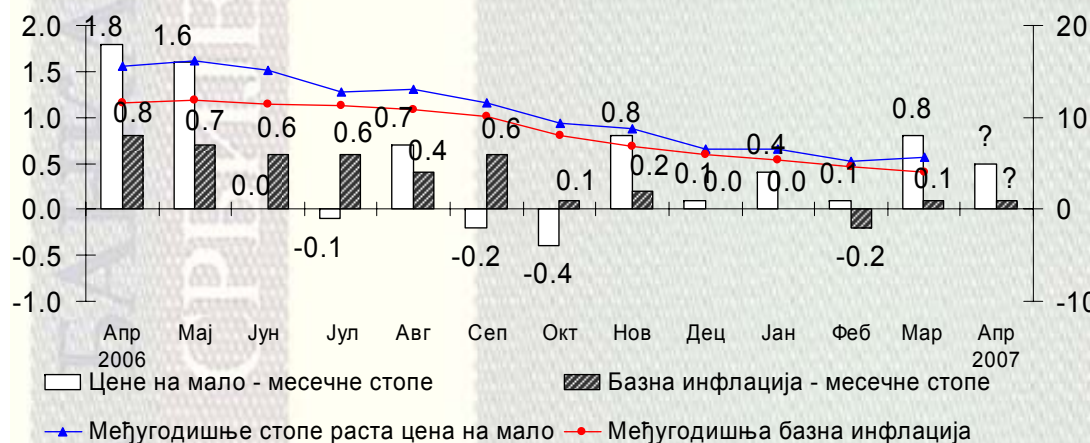
peer 1	74.2
Дунав	38.8
ДДОР	35.5

peer 2	11.8
Делта	5.2
Zepter (Uniqa)	3.5
Wiener	3.1

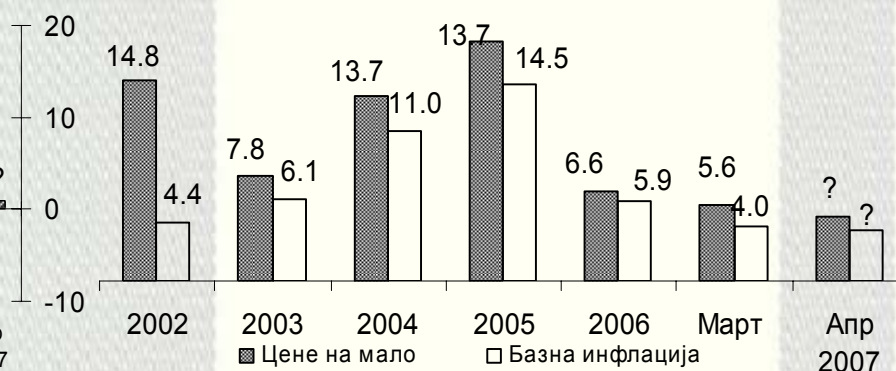
peer 3	14.0
АМС	2.7
СИМ	1.9
Копаоник	1.9
Таково	1.8
Grawe	1.3
Полис	1.1
Дунав ТБИ	0.6
Призма	0.5
Југинс	0.4
Глобос	0.4
Осигурање Плус	0.4
Енергопројект	0.3
Дијамант	0.3
Миленијум	0.2
Морава	0.2

Базна инфлације ће највероватније после прва 4 месеца ове године пасти испод циљане а укупна испод 5%!

Кретање инфлације (у %)

Годишње стопе инфлације (у %)

- Циљана базна инфлација за 2007. годину је 4 - 8%;
- Иако се очекује да раст цена на мало у априлу, због пораста цене нафтних деривата и сезонског условљеног раста цена пољопривредних произвога буде нешто виша
 - базна инфлација се очекује и надаље на ниском нивоу;
 - а и укупна да настави са процесом смањења;
- У прва три месеца 2007. базна инфлација је износила -0,1%, а раст цена на мало 1,2% (доминантно одређена променама регулисаних цена - нафтних деривата и цене комунално-јавних услуга).

Одлука Монетарног одбора 27. априла 2007. године!

Смањење стопе

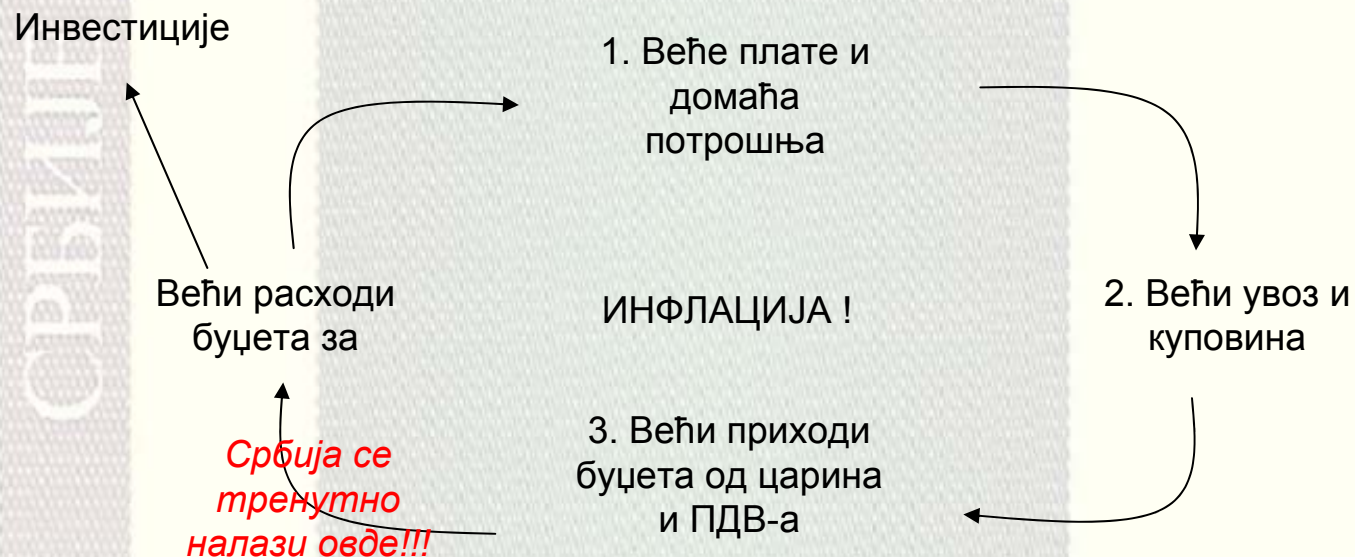
- Базна инфлација је већ данас испод планираног распона од 4-8%;
- Стабилан курс, независно од смањења референтне каматне стопе (на почетку године 13,0%);

Ризици

- Инфлаторна очекивања делимично изнад стварне инфлације;
- Висок раст зарада;
- Дефицит јавних финансија од новембра 2006. године;
- Политичка неизвесност.

**Референтна каматна стопа је смањена
са 10,5% на 10%**

На ниво инфлације утиче пре свега висина буџетских расхода, односно јавне потрошње!

Вишак прихода треба користити пре свега за:

- Инфраструктурне инвестиције;
- Реформу пензионог система
- Превремено враћање иностраних дугова;
- (Смањење намета привреди).